

NISCHOMRÅDE · KURERAD TRENDANALYS

Kompetens- försörjning och produktivitet i bristyrken

Kompetensförsörjning i bristyrken handlar om att möta arbetskraftsbrist genom bättre planering, kompetensväxling, arbetsdesign och teknik som höjer produktiviteten. Området är särskilt relevant för arbetsgivare i välfärden och näringslivet som påverkas av demografiska förändringar.

UPPDATERAD 12 augusti 2026

● Mikro ● Makro ● Mega

12 —
PUBLICERADE
TRENDER

KORT SVAR

Det viktigaste i analysen

Arbetsgivare i bristyrken måste skifta fokus från enbart rekrytering till strategisk arbetsdesign och **intern kompetensväxling**. Genom att kombinera **teknikinvesteringar** med tvärprofessionella roller kan verksamheter frigöra specialisttid och bibehålla produktivitet trots demografiska utmaningar.

01 Hur kan vi minska beroendet av extern rekrytering i bristyrken?

Genom att införa **uppgiftsväxling** där service- och tvärprofessionella roller avlastar specialister. Detta frigör tid för kärnkompetens och skapar fler vägar in i verksamheten.

03 Hur behåller vi erfaren personal i personalintensiva branscher?

Genom att koppla retention till **hållbart arbetsliv** och kontinuerlig utveckling. **Skräddarsydda utbildningsvägar** för seniora medarbetare gör det möjligt att bibehålla produktivitet längre.

02 Vilken roll spelar teknik för att lösa kompetensbristen?

Teknikinvesteringar bör styras mot att optimera intern rörlighet och **kompetensinferens** snarare än att bara ersätta personal.

04 Hur bör vi prioritera investeringar i kompetensförsörjning?

Prioritera **långsiktig kompetensplanering** som integrerar utbildningssamarbeten. Använd **omställningsaktörer** för att skala upp förebyggande insatser.

MAKROTREND

Långsiktig kompetensplanering blir nödvändig i legitimerade bristyrken

Arbetsgivare inom exempelvis skola och välfärd behöver planera kompetens flera år framåt eftersom legitimation och andra behörighetskrav begränsar den möjliga rekryteringsbasen. Bristen är särskilt svår i geografiskt perifera områden, vilket ökar behovet av regionala prognoser, utbildningssamarbeten och interna vägar till behörighet.

Arbetskraft

Demografi

Effektivisering

1 observation · senast 12 augusti 2026

Källor

01 **Kompetensförsörjning**
svensktnaringsliv.se

02 <https://www.umea.se/download/18.62b6e32a18c2f8911425e908/1702626065066/Bilaga%202:%20N%C3%A4mndernas%20utmaningar%20och%20m%C3%B6jligheter%203-5%20%C3%A5rs%20perspektiv.pdf>
umea.se

03 <https://arbetsformedlingen.se/download/18.338ccf6518736d6e5e51afd/1681367445470/omvarldsrappport-2023.pdf>
arbetsformedlingen.se

MIKROTREND

Uppgiftsväxling och nya tvärprofessionella roller avlastar bristyrken

Vård, skola och måltidsverksamhet testat att flytta avgränsade uppgifter från utbildad personal till nya service- och tvärprofessionella roller. RISE:s modell och Linköpings pilot med gemensamma serviceteam och skuggning visar en framväxande arbetsdesign där arbetsgivare kan skapa fler vägar in, frigöra specialisttid och minska behovet av att rekrytera fullutbildad personal till alla arbetsuppgifter.

Arbetskraft

Effektivisering

Innovation

1 observation · senast 12 augusti 2026

Källor

01 Nationell plan för kompetensförsörjning i äldreomsorgen - Regeringen.se
regeringen.se

02 Innovativ kompetensförsörjning | RISE
ri.se

03 Pilotprojekt kompetensförsörjning genom skuggning - Linköpings kommun
linkoping.se

MIKROTREND

Retention kopplas till hållbart arbetsliv och kontinuerlig utveckling i personalintensiva branscher

I verksamheter som skola och välfärd används arbetsmiljö, hållbar arbetsbelastning och kontinuerlig kompetensutveckling som konkreta åtgärder för att få medarbetare att stanna längre i yrket. Arbetsgivare behöver därför utforma roller och utvecklingsvägar som både förbättrar kvaliteten och gör det möjligt för äldre och erfarna medarbetare att fortsätta arbeta.

Arbetskraft

Halsa

Kvalitet

1 observation · senast 12 augusti 2026

Källor

01 **Strategisk kompetensförsörjning - Skolverket**
skolverket.se

02 **Kompetensförsörjning**
svensktnaringsliv.se

03 **Skills shortages and employers' HRM strategies and ...**
lnu.diva-portal.org

MIKROTREND

Strukturell kompetensbrist och generationsskifte

En betydande andel av processoperatörer och teknisk personal närmar sig pensionsålder (upp till 17 % inom vissa yrkeskategorier). Detta kräver strategisk kompetensförsörjning och automatisering för att bibehålla produktionskapaciteten.

Arbetskraft

Demografi

3 observationer · senast 12 augusti 2026

Källor

01	Industrins kompetensbehov industriradet.se
02	[PDF] TILLVERKNINGS- INDUSTRI - Region Kronoberg regionkronoberg.se
03	Utgiftsområde 24 Näringsliv (Betänkande 2025/26:NU1 ... riksdagen.se

MAKROTREND

Bättre matchning mellan utbildning och arbetsuppgifter blir ett produktivitsverktyg

När bristyrken fylls med personal som saknar rätt utbildningsprofil riskerar företag och offentliga verksamheter att få lägre produktivitet, även om tjänsterna är bemannade. SCB:s analys stödjer därför en utveckling mot kompetensbaserad matchning, riktad vidareutbildning och tydligare koppling mellan arbetsgivares kompetensprognoser och utbildningsutbud.

Effektivisering

Arbetskraft

Kvalitet

1 observation · senast 12 augusti 2026

Källor

01 https://www.scb.se/contentassets/4ad0404645ed4c5abc83770bf4c5ba1d/uf0512_2020a01_br_a40br2005.pdf
scb.se

02 **Kompetensförsörjning**
svensktnaringsliv.se

03 **Om kompetensförsörjning - Region Stockholm**
regionstockholm.se

MAKROTREND

Kompetensomställning och livslångt lärande för Industri 5.0

Övergången till Industri 5.0 kräver en omfattande kompetensomställning där medarbetare inom industrin behöver utveckla nya färdigheter inom kreativ problemlösning, dataanalys och programmering. Livslångt lärande blir avgörande för att bibehålla konkurrenskraft, och det finns en stark efterfrågan på hybrida roller som kombinerar teknisk höjd med operativ förståelse. Detta driver fram projekt som 'Kompetenslyft 2.0' för att säkra kompetensförsörjningen i regioner som Kalmar län.

Arbetskraft

Digitalisering

Effektivisering

4 observationer · senast 12 augusti 2026

Källor

01 **Industri och produktion | Chalmers**
chalmers.se

02 **Har du rätt kompetens för Industri 5.0? | TNG Tech Insights**
tng.se

03 **Industri 5.0: Så kommer IT-jobben att förändras | Ada Digital**
adadigital.se

MAKROTREND

Skräddarsydd kompetensutveckling för åldrande arbetskraft

Istället för generiska utbildningsinsatser ser vi en trend mot hyper-skräddarsydda kompetenskartläggningar och utbildningsmoduler för att bibehålla produktivitet hos en åldrande arbetskraft. Detta skapar en ny marknad för B2B-konsulter som specialiserar sig på att bygga 'utbildningsvägar' för seniora medarbetare i industrin.

Arbetskraft

Effektivisering

Innovation

2 observationer · senast 12 augusti 2026

Källor

01 **Handlingsplan för regional kompetensförsörjning**
regionvarmland.se

02 **Kompetensförsörjning - Handelskammaren Mälardalen**
handelskammarenmalardalen.se

03 **Utbildning för en industri i förändring - Svenska ESF-rådet**
esf.se

MAKROTREND

Strategisk kompetensbrist och utbildningsväxling

Det råder en paradoxal brist på specialistkompetens samtidigt som kraven på digital färdighet ökar. Företag tvingas investera mer i egna utbildningsprogram för att säkra personalförsörjningen.

Arbetskraft

33 observationer · senast 12 augusti 2026

Källor

01 **Strategisk kompetens- försörjning** Tillväxtverket <https://tillvaxtverket.se> › download › strategisk k...
tillvaxtverket.se

02 **HR-trender att ha koll på 2026 - Lernia**
lernia.se

03 **Yrken att satsa på 2026 - här finns jobbmöjligheterna » Reportage**
framtid.se

MIKROTREND

Kollektivavtalsbaserade omställningsaktörer skalar förebyggande kompetensstöd i välfärden

Omställningsfonden erbjuder strategiskt och förebyggande kompetensstöd till kommuner, regioner och kommunala företag, inte enbart stöd vid avslutad anställning. Med täckning av 290 kommuner, 21 regioner och cirka 1,3 miljoner arbetstagare blir sådana aktörer en möjlig infrastruktur för att genomföra kompetensplanering och livslångt lärande i bristutsatta välfärdsverksamheter.

Arbetskraft

Innovation

Effektivisering

1 observation · senast 12 augusti 2026

Källor

01 Omställningsfonden
afaforsakring.se

MAKROTREND

Strategisk personalplanering mot kompetensbrist

Företag ökar andelen fast anställda på bekostnad av visstidsanställda för att säkra kompetens och undvika lönedrivande personalbrist, trots ett generellt behov av kostnadskontroll.

Arbetskraft Ekonomi 4 observationer · senast 12 augusti 2026

Källor

01	Strategisk kompetens- försörjning Tillväxtverket https://tillvaxtverket.se › download › strategisk k... tillvaxtverket.se
02	Ny rapport ställer kompetensutveckling i fokus men få företag arbetar långsiktigt - Kompetensutveckling - HRnytt hrnytt.se
03	Strategisk kompetensförsörjning – kompetensförsörjningsstrategi ihm.se

MAKROTREND

Tillväxt inom strategisk Workforce Planning Software för kompetenshantering

Marknaden för strategisk Workforce Planning Software förväntas växa betydligt, driven av behovet av avancerade och anpassade lösningar, teknologisk integration, automatisering, AI och prediktiv analys. Detta indikerar en ökad investering i digitala verktyg för att hantera och planera kompetensförsörjning, även inom STEM-området, för att möta framtida behov och hantera kompetensbrister.

- Digitalisering
- Ai
- Effektivisering
- Arbetskraft
- 2 observationer · senast 12 augusti 2026

Källor

01	Planera för rätt kompetens - Tillväxtverket tillvaxtverket.se
02	Strategic Workforce Planning Software Market Is Going To Boom openpr.com
03	Workforce Management Market coherentmarketinsights.com

MAKROTREND

Teknikinvesteringar kopplas allt tydligare till matchning och omfördelning av arbete

När techinvesteringarna ökar samtidigt som sysselsättningen i techsektorn minskar uppstår en matchningsproblematik: värdet skapas inte främst genom fler rekryteringar, utan genom att rätt färdigheter flyttas till rätt uppgifter. Det gynnar verktyg för intern rörlighet, kompetensinferens och omfördelning av arbete mellan människor, automatisering och AI.

Teknik

Arbetskraft

Effektivisering

1 observation · senast 12 augusti 2026

Källor

01 **Techsverige: Tech-investeringar ökar men jobben minskar**
di.se

02 **2026 Global Human Capital trends**
deloitte.com

03 **2026 HR Tech Predictions: Consolidated systems will break out of their silos**
action.deloitte.com

OM ANALYSEN

Använd gärna analysen

Du får gärna skriva ut, dela och citera ur analysen. Använd insikterna i ert eget arbete, i presentationer och i samtal där de kan göra nytta.

DOKUMENTKÄLLA

<https://trendscope.se/kompetensforsorjning-och-produktivitet-i-bristyrken>

NÄR DU HÄNVISAR

Ange Trendscope som källa. I digitala sammanhang får du gärna länka tillbaka till dokumentkällan, så att läsaren kan hitta den senaste publicerade versionen och följa underlaget vidare.

KONTROLLERA VIKTIGA UPPGIFTER

Både människor och AI kan missa sammanhang, feltolka uppgifter eller återge en källa fel. Kontrollera därför originalkällan när en uppgift ska ligga till grund för beslut, publicering eller andra sammanhang där korrekthet är viktig.

AI-STÖD OCH MÄNSKLIG KURERING

Delar av källinsamlingen och bearbetningen har gjorts med AI-stöd. Urval, struktur och den publicerade analysen har granskats och kurerats redaktionellt av människor.

FÖRESLAGEN HÄNVISNING

Trendscope. “Kompetens-försörjning och produktivitet i bristyrken”. Uppdaterad 12 augusti 2026.